REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance

Številka: 060-07-13/2023/4 Predlog
Ljubljana, 20. 11. 2023

Z A P I S N I K

13. seje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki je bila v četrtek, 16. 11. 2023, v dvorani Državnega sveta RS, Šubičeva 4, Ljubljana. Skupna seja Komisije Državnega sveta za mednarodne odnose in evropske zadeve (pristojna komisija) in Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance (zainteresirana komisija) se je pričela ob 10:00 uri in končala ob 11:20 uri.

Prisotni:
- predsednik: Mitja Gorenšček
- člani: Lidija Jerkič, Danijel Kastelic, David Klobasa, Oskar Komac, Igor Marentič, Anton Medved, Ivan Meglič, Leopold Pogačar, Aleš Pulko, Branko Tomažič, mag. Marko Zidanšek in
- nadomestni član: dr. Matjaž Štolfa (nadomeščal Bojana Borovnika).

Odsotni:
- podpredsednik: Matej Slapar
- člani: Bojan Borovnik, Peter Dermol, Jože Smole, Marko Staroveški, Luka Steiner

Ostali prisotni:
- Marko Lotrič, predsednik Državnega sveta,
- Urška Habjan, vodja Kabineta predsednika Državnega sveta,
- Nenad Šuštanovac, Gospodarska zbornica Slovenije – Združenje za informatiko in telekomunikacije,
- Nj. eksc. Krzysztof Olendzki, veleposlanik Republike Poljske v Republiki Sloveniji,
- Michal Kanownik, predsednik Združenja Digitalna Poljska in predstavnik digitalne koalicije Srednje in Vzhodne Evrope,
- Igor Zorko, Združenje za informatiko in telekomunikacije, podpredsednik UO Gospodarske zbornice Slovenije,
- Tomaž Pelico, Payten d.o.o.

Sejo sta sklicala in vodila predsednik komisije za mednarodne odnose in evropske zadeve Bojan Kekec in predsednik komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance Mitja Gorenšček.

Dnevni red: (prisotni 11, za 11, proti 0)

1. **Predstavitev poročila Sektorja IKT v državah Pobude tri morja**

Ad 1)

Komisija je kot zainteresirana skupaj s Komisijo Državnega sveta za mednarodne odnose in evropske zadeve obravnavala na 13. skupni seji poročilo Sektorja IKT v državah Pobude tri morja.

Komisija za gospodarstvo obrt turizem in finance ter pristojna komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve sta se na skupni seji **seznanili** s poročilom Sektorja IKT v državah Pobude tri morja.

Pobudo za obravnavo je na predsednika Državnega sveta RS naslovil veleposlanik Republike Poljske v Republiki Sloveniji, ki je tudi z sodelavci predstavil omenjeno poročilo. V predstavitvi poročila so bile med drugim izpostavljene ključne ugotovitve;
12 držav regije Tri morja ima ambicije in možnosti gospodarskega razvoja, oprtega na krepitvi sektorja IT. Vendar predstavljajo te države zelo raznoliko skupino, obseg sodelovanja v regiji (pri izvajanju digitalnih projektov) pa je omejen. Čeprav v regiji ni prisotnosti vodilnih v digitalnem sektorju, se potencial regije TM kaže, na primer, v privabljanju vedno več naložb na področje programske opreme in IT storitev. Poudarjeno je bilo; tako regija TM kot sektor IT izkazujeta visoko stopnjo odpornosti in stabilnosti ter beležita rast navkljub kljub pandemiji in vojni v Ukrajini.
Države regije TM, razen Estonije, ne zasedajo najvišjih mest na lestvici stopnje digitalne razvitosti, merjene z indeksom DESI in le postopoma zmanjšujejo zaostanek za vodilnimi. A to je izrazito le na področju digitalnih storitev javne uprave, medtem ko se na področju povezljivost zagotavljajoče infrastrukture razkorak, žal, povečuje.
Države PTM nimajo razvite specializacije na področju IKT, merjene z odstotkom ustreznih specialistov v celotnem številu zaposlenih. Relativno nizek odstotek strokovnjakov na področju IKT med vsemi zaposlenimi ter diplomantov STEM glede na vse diplomante kaže na možne težave pri spreminjanju tega stanja. Pozitiven signal je povečanje obsega naložb v neopredmetena sredstva (vsaj v nekaterih državah regije) in stalno pritegovanje neposrednih tujih naložb, v tem na ključnih področjih (npr. vključitev v globalno verigo proizvodnje polprevodnikov z objavljeno naložbo Intela v Poljski).
Sektor IKT držav PTM se hitro razvija. O tem pričajo stalno povečevanje deleža tega sektorja v BDP-jih, novo ustvarjana delovna mesta, pa tudi dinamika zunanje trgovine. Glavna specializacija v proizvodnji IKT blaga so elektronske komponente (59%) in telekomunikacijska oprema (20%), medtem ko med storitvami prevladujejo programiranje, svetovanje in sorodne storitve (54%) ter telekomunikacijske storitve (28%). V izvozu IKT blaga so na prvem mestu računalniki in periferna oprema (33%), sledijo telekomunikacijska oprema (31%) in potrošniška elektronika (24%), medtem

ko v izvozu IKT storitev prevladujejo računalniške storitve (81%). Za sektor IKT so značilne tudi močne notranje povezave v državah regije Tri morja. Na Češkem je več kot 11 odstotkov domače proizvodnje povezane s povpraševanjem v sektorju IKT, na Poljskem je ta delež 8,5 odstotka.
Povečanje trgovinskih tokov v sektorju IKT, tako v bruto smislu kot v smislu dodane vrednosti, pomeni, da so gospodarstva držav pobude Tri morja že precej učinkovito vključena v mehanizme mednarodne delitve dela ter delovanja globalnih verig ustvarjanja vrednosti. To je posledica priliva neposrednih tujih investicij. Hkrati se gospodarstva držav PTM soočajo z izzivi povečanja deleža domače dodane vrednosti v izvozu, pomika v strukturi globalnih verig ustvarjanja vrednosti.
S tem, ko je Izvajanje nalog znotraj globalnih verig ustvarjanja vrednosti značilnost gospodarstev-poddobaviteljev, so sodelovalne povezave med gospodarstvi držav pobude Tri morja v sektorju IKT razmeroma šibke. Deleža držav PTM v tuji končni potrošnji domače dodane vrednosti, ustvarjene v sektorju blaga in storitev IKT sta v letu 2018 znašala 10,3 oziroma 15,7 odstotka, medtem ko je glavni prejemnik ostala Nemčija (17,3 oziroma in 16,2 odstotka).
Države v regiji so vzpostavile formalno sodelovanje ter podprle dejavnost regionalnega investicijskega sklada v višini približno 1 milijarde USD, vendar skupne investicijske potrebe samo na digitalnem področju znašajo približno 160 mlrd USD. Priložnost za regijo je okrepitev sodelovanja in izkoristitev težkih okoliščin, povezanih z vojno v Ukrajini. Področje, kjer so bili postavljeni solidni temelji, je kibernetska varnost.

Poleg ključnih ugotovitev študije so bili v razpravi izpostavljene še prihodnje perspektive razvoja sektorja v regiji v času negotovosti. Izpostavljeno je bilo da Pandemija COVID-19, agresija Rusije na Ukrajino ter negotova gospodarska situacija so bili za posamezne države preizkus njihove odpornosti. V tem kontekstu je treba izpostaviti, da se je sektor IKT izkazal kot močna točka regije. Po eni strani se je stalno povečevala zaposlenost, predvsem v IT storitvah. Po drugi strani pa so se v zadnjih letih v regiji pojavila nova velika IT podjetja z ocenjeno vrednostjo premoženja prek 1 milijarde USD letno.

* * *

Boštjan Vilhar, mag. posl. ved
Svetovalec III

Mitja Gorenšček
predsednik